

termőföldről
az asztalig

A hazai szabályozási környezet talajkímélő gazdálkodáshoz és növényvédelemhez kapcsolódóan: kockázatok és költségek

Várszegi Gábor NÉBIH/NTAI

2021.03.02.

A talaj feltételesen megújuló (megújítható) természeti erőforrás. Állapotának romlása nagyon gyors lehet, míg kialakulási és regenerációs folyamatai rendkívül lassúak, ezért megőrzése állandó tudatos tevékenységet követel.

- Termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. Törvény
- Vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet*
- A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. Rendelet*

- A földhasználó **erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió (a továbbiakban: erózió) megakadályozása** érdekében köteles intézkedéseket tenni.
- A **savanyú vagy a savanyodásra** hajlamos talajokon a termesztett növény igényére tekintettel kell lenni. (meszezés, talajjavítás)
- A **szikes talajokon** tilos olyan talajművelést folytatni, amely a talaj minőségének további romlásával járhat. Az egyéb talajokon olyan minőségű **öntözővíz** használható, továbbá bármely tevékenység csak úgy folytatható, amely **másodlagos szikesedés előidézésével nem jár**
- A talaj **tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével** meg kell akadályozni a káros **vízbőség vagy belvíz kialakulását**
- A földhasználónak kötelezettségei
 - talajkímélő művelési módok alkalmazása,
 - vetésváltás alkalmazása,
 - másodvetésű vagy köztes növény termesztése,
 - tarlómaradványok hasznosítása,
 - szerves anyagok kijuttatása,
 - humuszos termőréteg megőrzése.
- A földhasználó köteles a termőföldet a minőségét rontó **talajidegen anyagoktól megóvni**
- A földhasználat során a talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, **környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni**

Betartatási nehézségek

- A napi gyakorlatban nem általános a **hosszú távú gondolkodás** és a fenntartható talajművelés.
- Több gazdálkodó **összefogására** lenne szükség.
- A **szaktanácsadás** során nem jelenik meg kellő súllyal a talaj védelmének fontosságára történő rávilágítás.
- Földtulajdonos jelenleg **nem érdekelt a bérbeadás** során a talaj védelmének ellenőrzésében
- A talajvédelmet jelenleg dominánsan a **hatóság kényszeríti ki** egyedi esetek során. Ezek a talajvédelem szempontjából kiemelt fontosságú ügyek azonban összességükben csekély területet érintenek.
- Az előírt intézkedések **költségesek**, amelyet saját erejéből nem tud vállalni a gazdálkodó.

- A „**hatásos talajvédelem**” célkitűzés intézkedései közé tartozik a **Gazdálkodói Talajvédelmi Program bevezetése**.
 - A földhasználó gazdálkodási céljaival és területi adottságaival összhangban lévő
 - Az adott területre és gazdaságra speciálisan elkészült intézkedéscsomag
 - Lényege, hogy minden lehetőséget megad a gazdálkodó számára ahhoz, hogy a saját területei megóvásának középpontjában álljon.
 - A **hatósági talajvédelemi** munkában az engedélyező, ellenőrző funkció mellett a kapcsolattartó, ismeretátadó, tanácsadó funkció is erősödjön, főként a mezőgazdasági termelést folytatók irányába.
- A „**talajvédelmet megújító tevékenység**” négy intézkedés keretében valósulhat meg:
 - környezetkímélő, a termőföld minőségromlását megelőző, javító technológiák, módszerek kidolgozása, megalapozása, megosztása,
 - megújított kommunikáció és tájékoztatási kampány,
 - felkészült szaktanácsadói rendszer, valamint
 - a képzett gazdálkodó.
- A „**modern alapinfrastruktúra kialakítása**” stratégiai cél egy korszerű technikai és tudásbázis fejlesztését foglalja magában. Ez az alapinfrastruktúra segíthet ugyanis teljesíteni azt a jogos társadalmi elvárást, hogy a gazdálkodók biztonságos, jó minőségű élelmiszereket állítsanak elő, ugyanakkor az élelmiszertermelés során a környezetet fenntartható módon használják

Talajweb

- A TalajWEB alkalmazás célja egy olyan komplex informatikai rendszer, adatbázis és kapcsolódó szolgáltatások kidolgozása, melyek kielégítik a jelenkor igényeit és lehetővé teszik a nagyszámú hazánkban keletkező talajadat minőségellenőrzött és strukturált tárolását és felhasználását
- A TalajWEB szolgáltatás egyik kritériuma, hogy ne rójon többlet adminisztrációs terhet se a termelőkre, se a szaktanácsadókra
- A TalajWEB rendszer jövőbeli üzemeltetésével kapcsolatosan át tekintettük az adatgyűjtéssel valamint azok kezelésével és felhasználásával kapcsolatos lehetőségeket.
- Adatfeltöltés lehetséges módja
 - Adatfeltöltés webes felületen keresztül
 - Adatmegosztás interface kapcsolaton keresztül

***Nitrát rendelet
 hazai szabályozása***

27/2006. (II. 7.) Korm. Rendelet

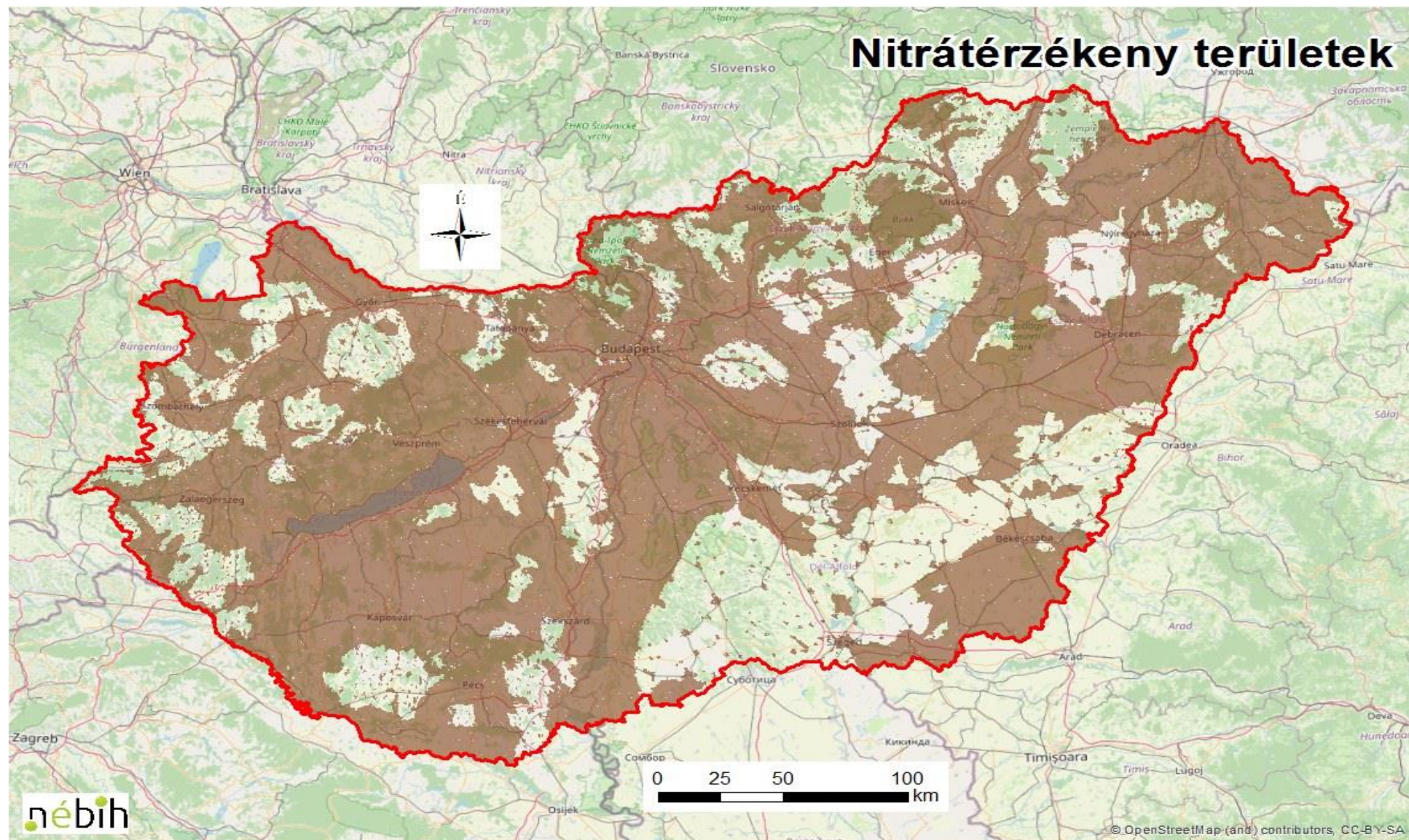
- Nitrátérzékeny területek kijelölése
- Hatósági intézkedések
- Vízmonitoring

- 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet

- Helyes mezőgazdasági gyakorlat
 - Trágyázásra vonatkozó előírások, valamint a
 - Legeltetésre vonatkozó előírások.

- Adatszolgáltatás

Nitrátérzékeny területek

**Növényvédelemre
vonatköző
legfontosabb
jogszabályok**

- **2009/128/EK irányelv** a peszticidek fenntartható használatáról,
- **2008. évi XLVI. törvény** az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről,
- **2016. évi CL. törvény** az általános közigazgatási rendtartásról
- **43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet** a növényvédelmi tevékenységről,
- **44/2005 FVM-GKM-KvVM rendeletet** a mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről,
- **89/2004. (V. 15.) FVM rendelet** a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról,
- **194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet** az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről

***Változások,
várható
változások***

- Növényvédelmi gépek kötelező időszakos felülvizsgálata
- Integrált növényvédelem elveinek betartása
- Drónok alkalmazása a növényvédő szerek kijuttatására

**Növényvédelmi
gépek kötelező
időszakos
felülvizsgálata**

- 2019. júliusában lépett hatályba.
- A permetező gépeket 3 évente felülvizsgálatra kell vinni.
- Új gép esetében a felülvizsgálatot a használatba vétel után 5 éven belül kell elvégezni.
- A felülvizsgáló állomások listája a NÉBIH honlapján érhető el.

**Integrált
növényvédelem**

- 2020 júniusától a megyei növényvédelmi hatóságok támogató jellegű ellenőrzéseket végeznek a termelőknél.
- Az integrált növényvédelem 8 alapelvének betartása várhatóan kötelező lesz a 43/2010. FVM rendelet módosításával.

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról

14. cikk (2) A tagállamok létrehozzák, vagy támogatják az integrált növényvédelem végrehajtásához szükséges feltételek megteremtését.

- 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről

8. melléklet Az integrált növényvédelem általános elvei
1/A. § (3) A földhasználónak és a termelőnek törekednie kell a 8. mellékletben szabályozott integrált növényvédelem általános elveinek betartására.

Drónok alkalmazása a növényvédelem- ben

- A légi növényvédelem 2009 óta tiltott az EU-ban, de indokolt esetben engedélyezhető.
- Az Európai Bizottság a drónok alkalmazását légi növényvédelemnek tekinti (bár e tekintetben várható szemléletváltozás a precíziós növényvédelem miatt)
- A légi permetezést minden esetben előzetesen engedélyeztetni kell a megyei kormányhivatalnál.
- Ugyanez ez fog vonatkozni a drónos permetezésre
- A drónok permetezésre történő használata jelenleg még nem engedélyezett.
- A rövidesen megjelenő rendelet fogja meghatározni a drónok alkalmazásának kereteit:
 - **ki** (pilóta)
 - **mivel** (drón)
 - **milyen készítménnyel** (növényvédő szer) permetezhet

nébih
termőföldről
az asztalig

*Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!*

